

แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

Motivation affecting the decision to study at the master's degree level of
university students in Surin Province

ศุภศิริ ยิ่งรุ่งโรจน์¹
ปิยะมาศ สีสวัสดิ์วิชัย²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความก้าวหน้าในอาชีพที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของ นักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ 4. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของ นักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ 5. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของ นักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มเป้าหมายทั้ง 400 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี ส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนในช่วง 10,000 – 15,000 บาท ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านเพศและอายุแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยด้านรายได้ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.47$, S.D. =0.573) ความก้าวหน้าในอาชีพส่งผลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ ด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.22$, S.D. =0.688) ด้านสังคมส่งผลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$, S.D. =0.796) ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องส่งผลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ ด้านการพัฒนาตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.31$, S.D. =0.620) แรงจูงใจส่งผลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, S.D. =0.802)

คำสำคัญ: แรงจูงใจ , การตัดสินใจ , การศึกษา , ปัจจัยส่วนบุคคล

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACTSuksiri Yingrunroj¹Piyamas Suesawatwanich²

This research aimed to: 1. Study personal factors affecting the decision to pursue a master's degree among university students in Surin Province; 2. Study career advancement factors affecting the decision to pursue a master's degree among university students in Surin Province; 3. Study social factors affecting the decision to pursue a master's degree among university students in Surin Province; 4. Study related personal factors affecting the decision to pursue a master's degree among university students in Surin Province; and 5. Study self-development factors affecting the decision to pursue a master's degree among university students in Surin Province. A questionnaire was used as the research instrument. The target group was 400 students.

The research results found that most of the respondents were female, aged between 20-30 years, and most had a monthly income between 10,000-15,000 baht. Respondents with different genders and ages had similar opinions. However, with different incomes, opinions were significantly different at the 0.05 level. Overall, career advancement was at a high level ($\bar{x}=4.47$, $SD=0.573$). Career advancement affected the further study of master's degree students in Surin province. Overall, society was at a high level ($\bar{x}=4.22$, $SD=0.688$). Society affected the further study of master's degree students in Surin province. Overall, related people were at a high level ($\bar{x}=3.68$, $SD=0.796$). Related people affected the further study of master's degree students in Surin province. Overall, self-development was at a high level ($\bar{x}=4.31$, $SD=0.620$). Motivation affected the further study of master's degree students in Surin province. Overall, it was at a high level ($\bar{x}=4.02$, $S.D. =0.802$)

Keywords: motivation, decision making, education, personal factors

¹ Master's degree student, Business Administration Program, Management Department, Ramkhamhaeng University

² Advisor: Dr., Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University

บทนำ

การศึกษานับได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ กล่าวได้ว่า หากจะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ควรให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุคลากรในประเทศเป็นประการแรกและการได้รับการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพอย่างเท่าเทียมด้วย ความเสมอภาคจะช่วยให้สังคมของการศึกษาไทยช่วยลดคำว่า “ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา” ลงได้ เพราะหากทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและใส่ใจอย่างเต็มที่โดยไม่โยนภาระให้กับหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว การศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยลด ความเหลื่อมล้ำ จะต้องอ้างอิงจากรูปแบบการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งอาจจะฟังดูง่ายแต่การปฏิบัตินั้นยากอยู่พอสมควรหากทุกภาคส่วน ไม่ช่วยกันผลักดันอย่างเต็มกำลัง เมื่อทุกภาคส่วนให้ความสำคัญกับรูปแบบการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพแล้วท้ายที่สุดก็จะมีไม่มีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและเป็นผลทำให้การศึกษายุคใหม่เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไปสู่การศึกษาที่ดีสืบไป (กัญญาภิญญ์ สิริพันธ์เจริญ และสุนันท์ ช่วยชู, 2566) แนวทางการพัฒนาการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของไทย)

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการการศึกษาคควรจัดให้เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศสามารถ สร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย และเพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ 2542, หน้า 1) และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2559) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเป็นจุดหมายหลักเนื่องด้วยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคนและคุณภาพของคนด้วยเหตุผลที่ว่าคนเป็นทั้งเหตุปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศโดยมุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาจิตใจและสังคม เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้มีคุณลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดีมีวินัยในตนเอง มีความใฝ่รู้และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความก้าวหน้าในอาชีพที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

4. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

5. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

2. ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในอาชีพที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

3. ปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

4. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

5. ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์

1. ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

- 1.1. ปัจจัยส่วนบุคคล
- 1.2 ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ
- 1.3 ด้านสังคม
- 1.4 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- 1.5 ด้านการพัฒนาตนเอง

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

2.1. การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในจังหวัดสุรินทร์

ขอบเขตด้านประชากร

จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน นักศึกษา กลุ่มวัยทำงาน อายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานศึกษาและสถานที่ราชการ ในจังหวัดสุรินทร์

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยมีระยะเวลาในการดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2568 ถึง ตุลาคม พ.ศ.2568

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลสอดคล้องกับทฤษฎีทฤษฎีมาสโลว์หรือคริสตัลชั้นเรียกร่อง (ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์) เป็น ทฤษฎีที่อินฟราเรดที่รับสัญญาณเอช. มาสโลว์ พบกับ ค.ศ.1943 ในเอกสารชื่อ “A Theory of Human Motivation” มาสโลว์ไม่จำเป็นต้องมีความต้องการทั้งหมด 5 ชั้นตอนด้วยกันขอเรียกร่องทั้ง 5 ชั้นตอนที่ต้องมีจากสุดขั้นต่ำไปหาสูงสุดที่คุณจะเรียกร่องในขั้นต่ำสุดก่อนเมื่อได้รับการร้องขอจนล้นแล้วจะต้องเกิดความต้องการขั้นสูงต่อไปอีกครั้งหนึ่ง (ชนัตพร สุทธิสารน, 2561) สอดคล้องกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ประเภทของโรงเรียน หลักสูตรของโรงเรียนที่ท่านกำลังศึกษา (ณัฐบุรณ์ พรรตณเจริญ และ รสสุคนธ์ พระเนตร, 2568) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยนานาชาติมหาวิทาลัยมหิดล (MUIC) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าในอาชีพ

ความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นแรงจูงใจเชิงบวกในการพัฒนาความก้าวหน้าในหน้าที่การงานซึ่งจะส่งผลให้แนวโน้มการศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Herzberg (1959) ที่ระบุว่า ความก้าวหน้าและความสำเร็จในอาชีพสำคัญในการพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัย (อธิษฐาน แก้วถาวร, 2564) แนวทางในการจัดทำสายความก้าวหน้าในอาชีพ มีระเบียบกำหนดคุณสมบัติสำหรับการเลื่อนตำแหน่งภายในสายงานและการเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการ แต่การสับเปลี่ยนหมุนเวียนงานไม่มีระเบียบกำหนดไว้การศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ พบว่า 1. โครงสร้างองค์กร/ตำแหน่งงาน การรวมศูนย์ทำให้การปฏิบัติงานติดขัด อัตรากำลังไม่เพียงพอ เสนอแนะให้แบ่งพื้นที่รับผิดชอบ วางแผนอัตรากำลังระดับผู้ปฏิบัติงานและหัวหน้างาน 2. การวิเคราะห์งาน ลักษณะงานซ้ำซาก เสนอแนะให้พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะด้านอื่น 3. การจัดกลุ่มงาน ไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน เสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนระเบียบและให้บุคลากรสับเปลี่ยนตำแหน่งภายในหน่วยงานได้

4. แนวทางในการจัดทำสายความก้าวหน้าในอาชีพ ไม่มีการกำหนดความก้าวหน้าในอาชีพภายในหน่วยงาน เสนอแนะให้รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดทำสายความก้าวหน้าในอาชีพ

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสังคม

ด้านสังคม แสดงถึงความต้องการการยอมรับจากสังคมหรือการมีสถานะทางสังคมที่สูงขึ้นส่งผลให้บุคคลตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow (1943) ที่อธิบายว่า ความต้องการการยอมรับทางสังคมเป็นแรงผลักดันสำคัญในการพัฒนาศักยภาพตนเอง และสอดคล้องกับ“ทฤษฎีสังคม คือ การวางนัยทั่วไปหรือข้อสรุปที่ใช้ได้ทั่วไป เพื่ออธิบายปรากฏการณ์สังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง” (กุสุมา สุขามุรณ, 2559)

4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีแสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนหรือคำแนะนำจากบุคคลรอบข้าง เช่น ครอบครัว อาจารย์ หรือเพื่อน มีอิทธิพลมากที่สุดต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ผลการวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow (1943) “ความต้องการการยอมรับทางสังคม” และสอดคล้องกับงานวิจัย วิทวัส เหล่ามะลอ (2565) พบว่ากลุ่มที่ได้รับแรงส่งเสริมทางบวกจากครอบครัวและเพื่อน จะมีแนวโน้มตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับแรงสนับสนุนจากครอบครัว

5. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง

ด้านการพัฒนาตนเอง ปัจจัยด้านนี้แม้จะมีแนวโน้มเชิงบวกต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อ แต่ยังไม่มากพอที่จะส่งผลในเชิงสถิติ อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับโอกาสทางอาชีพและแรงสนับสนุนจากบุคคลรอบข้างมากกว่าแรงจูงใจภายในสอดคล้องกับทฤษฎีว่า “มนุษย์ต้องการมนุษย์” (People need people) เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นสังคม ดังนั้น จึงต้องมีการปรับตัวเองให้สามารถอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นได้อย่างราบรื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชภาภัทร กิตติอัครโกคิน, 2559) แนวคิดหลักเกี่ยวกับ สัมพันธภาพระหว่างบุคคลของ Schutz พบว่าความต้องการเกี่ยวกับ การที่มนุษย์ได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สำหรับตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ การพัฒนาตนเองความภาคภูมิใจ ในตนเอง ตลอดจนการเข้าใจในตนเองและการใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและบทความที่เกี่ยวข้อง

ชภาภัทร กิตติอัครโกคิน. (2559). ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความพึงพอใจในการทำงานส่งผลต่อความสุขในการทำงานของพนักงาน โดยความพึงพอใจส่งผลโดยตรงต่อความสุขในการทำงาน ส่วนสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และสภาพแวดล้อมในการทำงานส่งผลทางอ้อมต่อความสุขในการทำงานโดย

ส่งผ่านความพึงพอใจในการทำงาน จากรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสุขในการทำงานที่ผู้วิจัยศึกษาเป็นการศึกษากับกลุ่มประชากรที่ทำงานในบริบทของงานในโรงงาน ที่เป็นของเอกชนผู้สนใจสามารถนำรูปแบบความสัมพันธ์ของโมเดลดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัยที่มีบริบทในลักษณะเดียวกัน เพื่อยืนยันความเที่ยงตรงของทฤษฎีและจากผลการวิเคราะห์กลุ่ม พบว่า กลุ่มสายควบคุมสนับสนุนการปฏิบัติการ และกลุ่มสายปฏิบัติการมีรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสุขในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารองค์กรสามารถนำโมเดลความสุขในการทำงานไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้โดยไม่ต้องกังวลเรื่องความแตกต่างของตำแหน่งการปฏิบัติงาน

อริชฐาน แก้วถาวร. (2564). ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการจัดทำสายความก้าวหน้าในอาชีพ มีระเบียบกำหนดคุณสมบัติสำหรับการเลื่อนตำแหน่งภายในสายงานและการเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการ แต่การปรับเปลี่ยนหมุนเวียนงานไม่มีระเบียบกำหนดไว้การศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ พบว่า 1. โครงสร้างองค์กร/ตำแหน่งงาน การรวมศูนย์ทำให้การปฏิบัติงานติดขัด อัตรากำลังไม่เพียงพอ เสนอแนะให้แบ่งพื้นที่รับผิดชอบ วางแผนอัตรากำลังระดับผู้ปฏิบัติงานและหัวหน้างาน 2. การวิเคราะห์งาน ลักษณะงานซ้ำซาก เสนอแนะให้พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะด้านอื่น 3. การจัดกลุ่มงาน ไม่มีการปรับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน เสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนระเบียบและให้บุคลากรปรับเปลี่ยนตำแหน่งภายในหน่วยงานได้ 4. แนวทางในการจัดทำสายความก้าวหน้าในอาชีพ ไม่มีการกำหนดความก้าวหน้าในอาชีพภายในหน่วยงาน เสนอแนะให้รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดทำสายความก้าวหน้าในอาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายโดยคัดเลือกเฉพาะกลุ่มนักเรียน นักศึกษา กลุ่มวัยทำงาน อายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ในจังหวัดสุรินทร์ทั้งหมด 400 คน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคคล ลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-ended Response Question) และเป็นคำถามที่มีหลากหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choices Question) โดยเป็นคำถามแบบสำรวจ รายการ (Checklist) ให้เลือกข้อที่เหมาะสมที่สุด วิเคราะห์โดยการใชสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์ Independent t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มตามตัวแปรต้น และใช้การวิเคราะห์ One way-ANOVA เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยแจกแจงความถี่และแปลงเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับด้านความก้าวหน้าในอาชีพที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มี 5 ระดับเกณฑ์คะแนน โดยใช้สถิติ Regression Analysis วิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับด้านสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มี 5 ระดับเกณฑ์คะแนน โดยใช้สถิติ Regression Analysis วิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มี 5 ระดับเกณฑ์คะแนน โดยใช้สถิติ Regression Analysis วิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับด้านพัฒนาตนเองที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มี 5 ระดับเกณฑ์คะแนน โดยใช้สถิติ Regression Analysis วิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือข้อแนะนำอื่น ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ มี 5 ระดับเกณฑ์คะแนน โดยใช้สถิติ Regression Analysis วิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จากการเก็บข้อมูลมาสรุป ประเด็นสำคัญเพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะอื่นที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี ส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนในช่วง 10,000 – 15,000 บาท ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศและอายุแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยด้านรายได้ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ระดับแรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในอาชีพที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.47$, S.D. =0.573) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การศึกษาต่อช่วยเพิ่มโอกาสเลื่อนตำแหน่งงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.50$, S.D. =0.605)) แรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การศึกษาต่อช่วยเพิ่มรายได้ในอนาคต ($\bar{x}=4.45$, S.D. =0.631)

ระดับแรงจูงใจด้านสังคมที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.22$, S.D. =0.688) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.26$, S.D. =0.742) แรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง ($\bar{x}=4.13$, S.D. =0.751)

ระดับแรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.68$, S.D. =0.796) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครอบครัวสนับสนุนด้านการเงินหรือกำลังใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=3.74$, S.D. =0.841) แรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อาจารย์หรือผู้บังคับบัญชาสนับสนุนให้ศึกษาต่อ ($\bar{x}=3.66$, S.D. =0.825)

ระดับแรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเองที่ส่งผลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.31$, S.D. =0.620) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ต้องการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.36$, S.D. =0.652) แรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ต้องการพัฒนาทักษะการทำวิจัย ($\bar{x}=4.17$, S.D. =0.727)

ระดับแรงจูงใจส่งผลต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, S.D. =0.802) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การเรียนต่อเมื่อจบการศึกษาส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.14$, S.D. =0.816) แรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีแผนที่จะสมัครเข้าศึกษาต่อ ($\bar{x}=3.96$, S.D. =0.860)

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยในจังหวัดสุรินทร์ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. เพื่อวัดระดับของแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของนักศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

เพศและอายุที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน โดยจากงานวิจัยพบว่า เพศหญิงมีความสนใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมากกว่าเพศชาย เนื่องจากเพศหญิงให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองมากกว่า และยังพบว่า ช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี เป็นช่วงเฟื่องจบการศึกษาและอยู่ในช่วงเริ่มต้นการทำงาน ทำให้มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งและปรับรายได้ให้สูงขึ้น

รายได้ที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโทแตกต่างกัน โดยการวิจัยพบว่า รายได้ที่พบเฉลี่ยเป็นกลุ่มวัยเริ่มต้นการทำงาน อาจมอง การศึกษาระดับปริญญาโทเป็นแนวทางในการเพิ่มพูนความรู้และโอกาสในการสร้างรายได้ใน อนาคตซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทฤษฎีมาสโลว์หรือคริสตัลชั้นเรียกร่อง (ลำดับชั้นความต้องการ ของมาสโลว์) เป็น ทฤษฎีที่อินฟราเรดที่รับสัญญาณเอช. มาสโลว์ พบกับค.ศ. 1943 ในเอกสาร ชื่อ “A Theory of Human Motivation” มาสโลว์ไม่จำเป็นต้องมีความต้องการทั้งหมด 5 ชั้นตอน ด้วยกันข้อเรียกร่องทั้ง 5 ชั้นตอนที่ต้องมีจากสุดขั้นต่ำไปหาสูงสุดที่คุณจะเรียกร่องในขั้นต่ำสุด ก่อนเมื่อ ได้รับการร้องขอจนสิ้นแล้วจะต้องเกิดความต้องการขั้นสูงต่อไปอีกครั้งหนึ่ง (ธนิตพร สุทธิสารน, 2561)

2. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านความก้าวหน้าในอาชีพที่ส่งผลในการตัดสินใจ ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท พบว่าความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นแรงจูงใจเชิงบวกในการพัฒนา ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานซึ่งจะส่งผลให้แนวโน้มการศึกษาต่อระดับปริญญาโทมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Herzberg (1959) ที่ระบุว่า ความก้าวหน้าและความสำเร็จในอาชีพ สำคัญในการพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัย (อิชิฮาน แก้วถาวร, 2564) แนวทางใน การจัดทำสายความก้าวหน้าในอาชีพ ไม่มีการกำหนดความก้าวหน้าในอาชีพภายในหน่วยงาน เสนอแนะให้รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดทำ สาย ความก้าวหน้าในอาชีพ

3. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านสังคมที่ส่งผลในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับ ปริญญาโท พบว่าด้านสังคม แสดงถึงความต้องการการยอมรับจากสังคมหรือการมีสถานะทาง สังคมที่สูงขึ้นส่งผลให้บุคคลตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจ ของ Maslow (1943) ที่อธิบายว่า ความต้องการการยอมรับทางสังคมเป็นแรงผลักดันสำคัญใน การพัฒนาศักยภาพตนเอง และสอดคล้องกับ“ทฤษฎีสังคม คือ การวางนัยทั่วไปหรือข้อสรุป ที่ใช้ได้ทั่วไป เพื่ออธิบายปรากฏการณ์สังคมอย่างใดอย่างหนึ่ง” (กุสุมา สุขาบุรณ, 2559)

4. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องส่งผลในการตัดสินใจศึกษาต่อ ในระดับปริญญาโท พบว่า ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีแสดงให้ว่าการสนับสนุนหรือคำแนะนำ จากบุคคลรอบข้าง เช่น ครอบครัว อาจารย์ หรือเพื่อน มีอิทธิพลมากที่สุดต่อแรงจูงใจใน การศึกษาต่อ ผลการวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของ Maslow (1943) “ความต้องการ การยอมรับทางสังคม” และสอดคล้องกับงานวิจัย วิทวัส เหล่ามะลอ (2565) พบว่ากลุ่มที่ได้รับ แรงส่งเสริมทางบวกจากครอบครัวและเพื่อน จะมีแนวโน้มตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ รับแรงสนับสนุนจากครอบครัว

5. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองส่งผลในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท พบว่าด้านการพัฒนาตนเอง ปัจจัยด้านนี้แม้จะมีแนวโน้มเชิงบวกต่อแรงจูงใจในการศึกษาต่อ แต่ยังไม่มากพอที่จะส่งผลในเชิงสถิติ อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับโอกาสทางอาชีพและแรงสนับสนุนจากบุคคลรอบข้างมากกว่าแรงจูงใจภายในสอดคล้องกับทฤษฎีว่า “มนุษย์ต้องการมนุษย์” (People need people) เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นสังคม ดังนั้น จึงต้องมีการปรับตัวเองให้สามารถอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นได้อย่างราบรื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชภาภัทร กิตติอัครโกคิน, 2559) แนวคิดหลักเกี่ยวกับ สัมพันธภาพระหว่างบุคคลของ Schutz พบว่าความต้องการเกี่ยวกับ การที่มนุษย์ได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สำหรับตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ การพัฒนาตนเองความภาคภูมิใจในตนเอง ตลอดจนการเข้าใจในตนเองและการใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ด้าน“การมีแผนที่จะสมัครเข้าศึกษาต่อ” มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.96$) แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามยังไม่มี การวางแผนที่ชัดเจนในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท แม้ว่าจะมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนต่อก็ตาม ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยด้านเวลา ภาระงาน ค่าใช้จ่าย หรือข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรที่ยังไม่เพียงพอ สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่เป็นข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. ควรส่งเสริมแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ผ่านการจัดอบรม เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความจำเป็นของการศึกษา เน้นให้เข้าใจว่าการศึกษาต่อจะช่วย “ยกระดับศักยภาพในอาชีพ รายได้ และความมั่นคงในอนาคต” การสร้างแรงจูงใจเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีเป้าหมายทางการศึกษาที่ชัดเจนและพร้อมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรระดับปริญญาโทอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการทำงาน ความยืดหยุ่นของเวลาเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกศึกษาต่อได้อย่างมั่นใจ ทั้งนี้ การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจะช่วยลดปัญหาการขาดข้อมูล และเพิ่มแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการเรียนต่อ
3. มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ เช่น งานนิทรรศการการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา หรือการจัดบรรยายให้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของการเรียนต่อ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจวางแผนได้ชัดเจนมากขึ้นและเพื่อเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจศึกษาต่อได้ตรงตามความสนใจ

4. ควรมีระบบให้คำปรึกษา Mentor หรืออาจารย์ที่ปรึกษาแนะแนว เพื่อช่วยให้ผู้ที่สนใจศึกษาต่อสามารถวางแผนชีวิตการเรียนและการทำงานได้เหมาะสมการเตรียมความพร้อมในการทำงานควบคู่กับการเรียน ระบบ Mentor จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูลและลดอุปสรรคในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท

5. ควรเสนอแนะอาชีพในอนาคต และแนวทางการเลือกงานที่สอดคล้องกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท เสนอแนะอาชีพที่มีการเติบโตสูงในอนาคต งานอิสระที่สร้างรายได้สูง

6. มหาวิทยาลัยควรพัฒนาหลักสูตรตอบโจทย์ทักษะใหม่และตลาดแรงงานอนาคตเพื่อยกระดับอาชีพ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา.

กฤษมา สุขามุรธิน. (2559). ทฤษฎีทางสังคม. <https://www.gotoknow.org/posts/615793>

กัญญาภิญญ สิริรัตน์เจริญ และสุนันท์ ช่วยชู. (2566). แนวทางการพัฒนาการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของไทย. วารสารมณีเชษฐาราม วัตจอมมณี, 6 (1), 32-49.

ชภาภักดิ์ กิตติอักษรโกคิน. (2559). การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงและความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสุข ในการทำงานของพนักงาน บริษัท ซุมิโตโม อีเล็คตริก ไวริ่งซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 13(1). 79.

เซอร์ฮัต เคิร์ต. (2566). ทฤษฎี ERG ของอัลเดอร์เฟอร์.

<https://educationlibrary.org/alderfers-erg-theory/>

ณัฐบุรณ พรรัตน์เจริญ และรสสุคนธ์ พระเนตร. (2568). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล (MUIC) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสาร Mahidol R2R e-Journal, 12(1), มกราคม-เมษายน.

ณัฐบุรณ พรรัตน. (2568). เทคนิควิธีการในการพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการพัฒนาตนเอง. Journal of Modern Learning Development, 10(1), 45–56.

ชนัตพร สุทธิสารณี. (2561). ทฤษฎีมาสโลว์ ลำดับขั้นความต้องการ Maslow's hierarchy of needs. <https://thewisdom.co/content/maslows-hierarchy-of-needs>

- วิทวัส เหล่ามะลอ. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อธิษฐาน แก้วถาวร. (2564). ความก้าวหน้าในอาชีพของเจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจรทางน้ำสังกัดกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
- อิमानชู จูเนจา. (2568). ทฤษฎีแรงจูงใจสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก.
<https://www.managementstudyguide.com/herzbergs-theory-motivation.htm>
- Jirayu, L. (2018). ทฤษฎีแรงจูงใจไฟล์สมฤทธิ์. <https://www.jir4yu.me> > แรงจูงใจไฟล์สมฤทธิ์ - three